

Zápis z 21. jednání sekce SDRUK pro regionální funkce

Místo konání: Národní knihovna Praha

Datum konání: 10. 5. 2013

Přítomni: viz prezenční listinu

Program: viz pozvánku

Jednání řídila Mgr. Blanka Konvalinková, předsedkyně sekce SDRUK pro regionální funkce.

1. Regionální funkce v roce 2012. Stručná informace. – L. Zemánková, KI NK

Shrnutí:

- Zhodnocení RF z celostátního pohledu a ve srovnání jednotlivých krajů. Výsledky roku 2012 porovnány s rokem 2011 a nejlépeším rokem RF - rokem 2009. Poklesy v počtech knihoven obslužených v rámci jednotlivých služeb. Pokračují poklesy finančního zajištění RF v některých krajích.
- Úspěchy i nové problémy. Je dosaženo všech cílů Standardu RF?
- Narůstají mezikrajové rozdíly v podmínkách pro výkon RF, proto i v údajích o výkonech.
- Standard RF – část krajů standard plní, překračuje a zpravidla i obsahově jsou RF na dobré úrovni, s nevyhovujícími podmínkami však výkony zákonitě klesají, a to má negativní dopad na kvalitu služeb v rámci RF. Ve výsledku pak i na kvalitě VKIS obsluhovaných knihoven. Připomeňme si hlavní cíle Programu RF např. při práci na Koncepcích rozvoje.
- K mezikrajovým rozdílům mohou přispívat i některé body krajských zásad a pravidel výkonu RF.
- Role metodika, mezigenerační výměna, péče o rozvoj této specializace.
- Novela Standardu RF ano či ne? Příležitost zdůraznit i obsahovou náplň výkonů např. poradenské a vzdělávací činnosti.

Závěr:

- Význam Koncepce pro plynulý rozvoj a vědomé zkvalitňování služeb obsluhovaným knihovnám.
- V rámci koncepcí a konkrétního stavu rozvoje VKIS stanovit cíle a postupné kroky pro RF.
- Zvýšit informovanost provozovatelů knihoven, krajských zastupitelů a veřejnosti o službách knihoven a významu RF pro výslednou kvalitu služeb i v malých obcích.
- Péče o rozvoj metodiků, především začínajících, ale i knihovníků obsluhovaných knihoven – odborné vzdělávání.
- **Některé výsledky v tabulkové a grafické podobě jsou obsahem přiložené prezentace.**
- **Výroční zpráva za rok 2012 bude jako každoročně vystavena na webu KI NK ČR. Zveřejnění bude oznámeno v elektronické konferenci „region.“**

2. Finanční zajištění RF na rok 2013 – L. Zemánková, KI NK ČR

- Krajské dotace na výkon RF na rok 2013. (Schválené dotace na výkon RF na rok 2013 v jednotlivých krajích).
- Porovnání celkových částek v jednotlivých krajích.
- Pro potřeby mezikrajových srovnání - zpracovány hodnoty částek na 1 knihovnu a na 1 obyvatele.

Prezentace přiložena.

3. Priorita č. 8. Dostupnost EIZ pro širokou veřejnost – PhDr. Hana Nová, NK ČR

- Pracovní skupina provedla analýzu využívání EIZ (elektronické informační zdroje) veřejnými knihovnami formou dotazníkového šetření; zaměřeno na veřejné knihovny. Ty dosud EIZ nevyužívají ve větší míře.
- Zajištěny zkušební přístupy do databází pro veřejné knihovny ke zjištění jejich zájmu o využívání. Tento rok, zkušební přístup v dubnu do MasterFILEPremier, AtoZ v červnu, Library PressDisplay v září.
- Dalším cílem pracovní skupiny je vytvořit příručku pro práci s EIZ spolu se studenty knihovnictví FPF SLU v Opavě.

Připomínky:

- Mgr. B. Konvalinková – prodloužit dobu přístupu do databáze, měsíc nestačí.
- PhDr. V. Richter – zkušební provoz není sám o sobě dostatečně motivující, vylepšení projektu vyškolením jednoho člověka v každém kraji, který by podpořil využívání databází; propojení se vzdělávacími aktivitami.
- PhDr. H. Nová – propagace databází v celostátních kampaních (např. Týden knihoven apod.).
- Návrh o obohacení VISKu o zahraniční EIZ.
- V prezentaci uvedeni i členové týmu, lze se vedle PhDr. Nové obrátit i na ně a společně zvolit formu, jak zvýšit schopnosti knihovníků využívat EIZ, a následně pak služby aktivně propagovat a nabízet.

Prezentace přiložena.

4. Krajské koncepce rozvoje knihoven na léta 2011-2015 v knihovnách krajů, o stavu

v jednotlivých krajích referovali přítomní zástupci krajských knihoven:

- **Ústecký kraj:** Koncepce rozvoje VKIS v Ústeckém kraji 2013 – 2016. Stav stejný jako v březnu t.r. Jediná změna – připravuje se krajská koncepce kultury, pak by koncepce rozvoje knihoven měla být její součástí. Usilují o schválení zastupitelstvem kraje.
- **Středočeský kraj:** ve fázi příprav, termín dokončení – konec roku 2013.
- **Plzeňský kraj:** strategie i koncepce hotová, předána krajskému úřadu na konci roku 2012 – dosud se nevyjádřil.
- **Vysočina:** Koncepce výkonu regionálních funkcí v Kraji Vysočina v letech 2012 – 2015. Schválila Rada kraje dne 13.3. 2012. Vystavena na webu KKV. http://www.kkvysociny.cz/modul_knihovnam/dokumenty.aspx
- **Královéhradecký kraj:** probíhá příprava koncepce na léta 2014 - 2018 s výhledem na rok 2020. V březnu vytvořena pracovní skupina i ze zástupců PK a dalších knihoven. Dokončit do konce roku 2013 a předložit.
- **Praha:** v únoru proběhla obhajoba 2. koncepce, v květnu proběhne 3.; letos bude koncepce pravděpodobně schválena.
- **Karlovarský:** Koncepce KK KV je zpracována na léta 2012 – 2015. Nová koncepce zpracována. Patrně bude zařazena do širší koncepce rozvoje kultury kraje. Nezávisle na tom, připravují koncepci rozvoje RF na léta 2014 – 2018, a to společně s PK a dalšími knihovnami.
- **Jihočeský:** ve fázi příprav, měla by být schválena v září 2013.
- **Liberecký:** dosud platnou Koncepci zajištění výkonu regionálních funkcí v knihovnách Libereckého kraje 2007 – 2015 novelizují (za spolupráce s pověřenými knihovnami).
- **Jihomoravský:** bude rozšířena stávající koncepce, a to do roku 2015.

- **Pardubický:** hotova koncepce systému knihoven v kraji, RF součástí, nyní, po připojení koncepce KK (včetně jejích RF), bude připomínkována PK, v červnu předána Radě a v září by měla jít do zastupitelstva ke schválení. Usilují o to, aby do konce r. 2013 byla schválena zastupitelstvem.
- **Zlínský kraj:** koncepci RF již mají hotovu. Zpracována za spolupráce s PK. Kraj se zatím nevyjádřil, ačkoliv o schválení usilují.
- **Olomoucký:** vytváří se pracovní skupina pro vytvoření Koncepce knihoven kraje, RF bude součástí.
- **Moravskoslezský:** koncepce rozvoje VKIS v MSK na rok 2013 až 2016 již hotova. Nyní usilují o schválení krajským orgánem.

5. Priorita č. 19. Podpora marketingových aktivit centrálních i lokálních služeb systému knihoven. Mgr. L. Hanzlíková a Mgr. P. Lonská z MěK Praha

Projekt Komunikace koncepce ...

- Pracovní tým, jehož cílem je popularizace koncepce:
Jednotná komunikace, Knihovna.cz, Centrální portál českých knihoven.
Beletrizace, tiskopisy, 3 videa ... v jednotné úpravě, v jednotném tónu, do všech knihoven, ztotožnění se s cíli koncepce.
- Možnosti Medializace Koncepce rozvoje knihoven na léta 2011-2015 v knihovných krajů. Informace o obsahu a organizaci, možnostech **konkretizace v regionech**
- Představení plánu medializace koncepce **Prezentace dostupná na http://prezi.com/kq8xym5r_q6y/komunikace-koncepce/**
- Možnost **dohodnutí termínu prezentace v jednotlivých krajích**, plánují rozjezd akce na září t.r. Po prezentaci – možnost individuální dohody, kdy, jak by mohlo setkání s knihovníky v krajích společně proběhnout a kdo z týmu by se účastnil. Možnost propojení i s dalšími prioritami koncepce, s dalšími vzdělávacími akcemi nebo na shromážděních knihovníků. Předány vzájemné kontakty. Obě **kolegyně lze kontaktovat Lenka.Hanzlikova@mlp.cz a pavlina.Lonska@mlp.cz**

6. Podpora doplňování literatury pro potřebu rozvoje jazykových dovedností obyvatel, migrantů a národnostních menšin. Pilotní program priority č. 12, bod 1

– Mgr. Šárka Kašpárková, řed. Knihovny Kroměřížska, Kroměříž.

- 4 cíle – 3. cíl literatura pro handicapované a 4. cíl doplňování odborné literatury pro profesní účely – tyto dva jsou nad rámec, zatím se řeší první dva cíle
- možnost vzniku Centrální knihovny pro národnostní menšiny v rámci Domu pro národnostní menšiny
- seznámení s výsledky průzkumu, který zmapoval současnou situaci v doplňování cizojazyčné literatury ve veřejných knihovnách a jejich zájem o nákup této literatury v budoucnu
- proběhla konzultace s MK o financování nákupu cizojazyčné literatury na základě výsledků tohoto průzkumu
- byl schválen **pilotní program – v kraji vzniknou čtyři centra** (vždy KK plus další tři větší knihovny v kraji), ve kterých bude tato literatura soustředěna, a ostatní knihovny si ji budou moci vypůjčit; pro pilotní program bude vybráno **5 krajů** (2 ze Moravu a 3 za Čechy)
- bude vyroben **seznam cca 100 titulů**, ze kterého si bude moci každá tato knihovna vybrat, **finanční limit objednávky bude 30 tis. Kč na knihovnu**
- bude muset být **vytvořen pracovní úvazek** – člověk, který bude tyto objednávky přijímat, objednávat knihy a distribuovat je
- celkem na **pilotní projekt 700 000 Kč**

- nutno doladit jakým způsobem se budou knihy knihovnám půjčovat, např. MVS nebo výměnné soubory a další
- **pilotního programu se zúčastní kraje Zlínský a Jihomoravský za Moravu, za Čechy Ústecký, Jihočeský a Královéhradecký**

7. **Časopis Čtenář** – Ing. Jiří Míka, ředitel SVK v Kladně

- tradiční časopis, který si našel své místo napříč typy, druhy i velikostmi knihoven, přesto klesá jeho odběr
- průměrný měsíční náklad 1000 výtisků
- propagace v krajích je různá
- je zde prostor pro prezentaci knihoven, vznik nových rubrik, včetně „praktických návodů“ apod.
- prosba o návrhy a pomoc propagace v krajích
- účastníci porady měli možnost nahlédnout do seznamu potenciálních odběratelů ve svých krajích.

8. **Příprava celostátního semináře Regionální funkce 2013 v Pardubicích, 21.-22. října 2013**

– Mgr. Blanka Konvalinková, ředitelka KVK v Liberci

- Spolupořadatelé semináře: sekce SDRUK pro RF, KK Pardubice a KI NK ČR.
- Výběr témat semináře dle pracovního návrhu

Schválená témata:

I. blok – přijat celý v navržené podobě; na zahájení semináře pozvat zástupce z kraje

II. a III. blok

1. Dobrovolníci v knihovnách
Přehled – Z. Ježková
Příklady z Ústeckého kraje
2. Výsledky průzkumu čtení dospělé populace ČR v roce 2013 –Dr. V. Richter, prof. J. Trávníček
3. Benchmarking knihoven po 7 letech – Dr. V. Richter
4. Hodnocení návratnosti investic ROI – Dr. T. Řehák
5. Celoživotní vzdělávání knihovníků – úvod do koncepce, Mgr. Z. Houšková
Spojení s tématem Jak naplňovat Standard VKIS i RF v oblasti vzdělávání?

Možná a náhradní témata:

1. Občanský zákoník
2. Jak jsme schopni zrealizovat průzkumy? – příklady z knihoven
3. Bezbariérová knihovna – standard?
4. Vyhodnocení novelizovaného Standardu VKIS za roky 2011 a 2012.
5. Závěry z workshopů ve Vyškově a Děčíně

Nově navržená témata:

1. Digitalizace, přístupnost zdigitalizovaných dokumentů
2. Normy pro výstavbu a vybavení knihoven

- návrh snížit účastnický poplatek z 300 Kč na 200 Kč bude konfrontován s kalkulací spojených nákladů a též oznámen
- pořadatelé dojednávají s navrženými jejich vystoupení

- pozvánka na Celostátní seminář RF v Pardubicích bude vystavena na webu, oznámeno bude v elektronických konferencích (nejdéle do konce května). (kontaktní osoby: L. Zemánková, J. Starcová a B. Bastlová).

9. Různé

PhDr. Vít Richter:

- **Kontroly VISK** – MK ČR letos omezí množství kontrol, měly by být ale důslednější, standardizovanější a kontrolovat se budou jen větší projekty; 1 kontrola by byla honorována 1000 Kč; kraje souhlasí
- **Průzkum čtenářství** – v současnosti probíhá Průzkum čtenářství dospělých, na podzim se plánuje průzkum čtenářství dětí. Proběhne ve školách. Bude částečně zaměřen i na spolupráci školy s knihovnou v místě a naopak.
- **Benchmarking knihoven** – zahájeno nové kolo, novinky, např. propojení se statistickou bází NIPOS, sběr právě probíhá, noví členové vítáni.
- **Soutěž Městská knihovna roku** – bude letos opět vyhlášena, ceny zůstávají stejné; bylo by dobré, kdyby se přihlásilo více knihoven.
- **PIK** – zprávy z krajů: drobné problémy v Libereckém kraji, Pardubickém kraji, ale obce mají v plánu internet v knihovnách znovu zavést
- **Příručka o RF pro zřizovatele knihoven** – návrh Mgr. M. Šedé; všeobecný souhlas s vytvořením. Byla ustanovena pracovní skupina v čele s M. Šedou, další členové V. Pillerová (KI NK ČR), M. Kratochvílová (MZK Brno) a Eva Semrádová (SVK HK)
- Aktualizace Standardu RF - účastníci zašlou návrhy, v jakém ohledu novelizovat, jak doplnit? (L. Zemánková, KI NK ČR).
- Výkaz RF ... vypracovat metodickou **pomůcku pro jednotné vykazování**. L. Zemánková (KI NK ČR), Ing. H. Petrovičová (SVK Plzeň). Práce proběhne v letních měsících t.r., další zájemci se mohou hlásit.
- PhDr. Richter se 18. června zúčastní **setkání vedoucích odborů kultury krajských úřadů na MK**, kde bude informovat o regionálních funkcích – lze zaslat na jeho adresu návrhy, co je nutné na tomto setkání sdělit, optimálně do konce května.

Zapsala: Mgr. Vladana Pillerová